

Lengyel művészek

A lengyel nemzeti ünnep-ről, a lengyel nép felszabadulásának huszadik évfordulójáról sokféle megemlékezés hazánkban. A baráti hangulatú ünnepségeket néhány helyen színes, gazdag művészeti élmény is kiegészíti: a Varsói Filharmonia szólistái közül Magyarországra érkezett *Regina Smendzianka*, Chopin-díjas zongoraművész, és *Edyta Wasylewska* énekművész, akik vidéki városainkban és a budapesti üzemek, társadalmi szervek magyar-lengyel barátságai estjein léptek eddig a közönség elé.

Regina Smendzianka klaszszikusán kiegyensúlyozott játékkultúrája sokszor a koncertezésre alkalmatlan hangszereken is uralkodni tud, tőkéletesebb tünő biztossága és virtuozitása nem ismer akadályt. Chopin romantikus élményvilágát szentimentális érzéssel nélkül, a dallamokban rejülő mélyebb humánium feltárással és előtérbe állításával kelti újból és újból életre.

Edyta Wasylewska szép hangú, nagy kultúrájú énekesnő. A dalköltészet finom hangulatú megszólaltatása. Hazája romantikus mestereit s a nehéz technikai és zenei feladatok elé állító demeriteket egyformán világos és tartalmas formálásban tolmácsolja. Az eddig lezajlott szerepléseinek végén mindenütt csodálkozó moraj támadt a nézőtérben, amikor Bartók és Kodály népdalremakeinek szövegét ízes magyarsággal kezdte énekelni. Titkának nyitja: édesanyja magyar. Ő maga is itt született, de már néhány hetes korában Varsóba került. A magyar éppen úgy anyanyelve, mint a lengyel. Csak természetes, hogy a tehetséges énekesnő hazájában a magyar zene legelkeszebb követe, propagálójává lett. Gazdag Bartók- és Kodály-műsora az első magyarországi látogatás eredményeként fiatalabb komponistáink dalaival gyarapítja majd.

A két tehetséges és nagyon szimpatikus vendégművész-nővel a televízió sok millió közönségtáborba is megismerkedik a lengyel nép ünnepének szentelt szerda esti műsor keretében.

— ri —

FURCSA IRAT került elő az egyik párizsi levéltárból az Eiffel toronyról. Feléltése ellen tiltakozott „mert rendkívül otromba építmény lenne”: Dumas, Maupassant, Charles Garnier, Gounod és még sok korabeli művész.

Limonádét iszik a betyár

Három nappal a premier előtt • Nagyüzem Szegeden

Máttyás Mária és Utó Endre.

(Folytatás az 1. oldalról.)

munkát is, szívesen teszek eleget a rendező és a kar-nagy utasításainak.

Beszélgésünk félbe szakad. A szerzőt új feladattal bízza meg Vaszij Viktor-kar-nagy: az egyik bariton szerepét egy oktávval feljebb kell emelni.

A betyárok vezére, Vidróczki — vagyis Utó Endre — a színpalán mögött sétál. Régi jó betyárszokás ellenére limonádét iszik. A próba szünetel, kicsit fáradtan ül le mellém:

— Izzalommal gondolok a premier napjára — mondja. — Nagy erőpróba lesz, hiszen az első címszerepem... Remélem, minden a legjobban megy majd.

Máttyás Mária öltözékében várja jelenetét.

— Régi ismerősként köszöntök Szegeden. Számomra ez a tér mindig új, friss benyomásokat jelent. A Vidróczkiban Harkányi Erzsébet szívtelen úri kisasszony szerepét játszom. De fellépek itt még Honegger Johanna a máglyán című oratóriumában is.

Mikó András rendezőt két beállítás között kérdezem.

— Vidróczki-premierünk,

amely egyben ősbemutató is, július 30-án lesz. A romantikus népopera külsőségeiben is hatalmas méretű: több száz szereplő lép színpadra (a balett- és az énekkar), nem is szólva a népes statisztériáról. Mit kívánunk? Jó idő legyen, és minél többen nézzék meg előadásunkat.

A Dóm téren késő éjszaka nyúlik a próba. De nemcsak itt folynak az előkészületek. Gyakorolnak az ének- és zenekarok, a pécsi balettosok a *Fából faragott királyfit* próbálják különböző kultúrterekben.

Az ünnepi játékok egyik külföldi vendége Henryk Czysz lengyel karmester. Ő vezényli majd Honegger oratóriumát. Most a Tisza-cukrászda teraszán ül.

— Pár napja vagyok itt, de máris nagyon megszeretem ezt a szép, hangulatos magyar várost. A tér nagyszerű! Ennél megfelelőbb környezetet a mű szerzője sem álmodhatott volna.

Nem Henryk Czysz az egyetlen külföldi vendég: az *Aida* bemutatójára Margaret Tynes, a román Elena Cernei, az olasz Alfonso La Morena és az amerikai Edmond Hurshell is megérkezik.

Nemcsak a művészek, a játékok vezetősége, hanem az egész város készül. Bármerre járunk, mindenütt az izgalom jeleit láthatjuk.

A Dóm téren huszonegyedikén este fél nyolckor kigyullad a fényfüggöny. Megszólalnak a fanfárok: „Szeged híres város...”

S Erkel Hunyadi László című operájával megkezdődnek az 1964-es Szegedi Szabadtéri Ünnepi Játékok...

Harangozó Márta

Filmszalagon a tiszavirágzás

„Örök megújulás” • Készül Kollányi Ágoston első egész estét betöltő természetfilmje

A napokban fejezte be huszonkilencedik alkotását Kollányi Ágoston Kossuth-díjas filmrendező. A legelső, „Az anyag szerkezeté”-t 1950-ben forgatta; s 1951-ben elnyerte vele a Karlovy Vary-i fesztivál legjobb népszerű-tudományos film díját. Huszonnyolcadik művét, az „Ének a vasról” címűt, a tavalyi moszkvai fesztiválon tüntették ki a Rövidfilmek Nagydíjával (ez volt a tizen-nyolcadik nemzetközi kitüntetés, amit Kollányi alkotásai a magyar filmgyártásnak szereztek); s ugyanez a film nyerte a közelmúltban az I. Magyar Rövidfilm

Fesztivál megosztott nagydíját is.

Huszonkilencedik, most befejezett rövidfilmjének címe: „Felhők”. A rendező így vall új művéről:

— A felhőket, ezt a nagyon hétköznapi természeti jelenséget, mindenki igen gyakran nézi, ám, annál kevesebben látják, s értik meg a felhőkben rejülő izgalmas természeti törvényeket, folyamatokat. Vancsa Lajos operatőr hangulatos, poétikus felvételei csak másodlagos szerepre hivatottak a filmben: legfontosabb célunk a természeti jelenség megértése. A film elkészült, rövidesen a mozikba kerül.

— Harmadik műve?

— Több évig tartó munkába fogtuk: egész estét betöltő természetfilmet forgatunk „Örök megújulás” címmel. A korszerű világképhez elengedhetetlenül szükséges a tudományos természetismeret kialakulása: filmünk a szaporodásnak és az ivadékgondozásnak, az élet fennmaradásának, folytonosságának, örökös megújulásának bemutatásával kíván ehhez segítséget nyújtani. Az életnek ezt a legdöntőbb momentumát kísérjük végig filmünkben — a leggyorsabb élőlényektől a növény- és állatvilág legfejlettebb képviselőiig.

— Nem lesz farszto mindez másfél órán át?

— Úgy véljük, nem. Nehezen lehet érdekesebb „film-storyt” találni az élet legnagyobb, legpoétikusabb eseményénél: minden élőlénynek utódjai létrehozásáért és felneveléséért vívott izgalmas és nagyszabású küzdeleménél. Szemléletesebb példával élve: egy színpompás virágos rét első pillantásra rezzenéstelen, idillikus világnak, passzív helyszínek tűnik. Ám, ha mélyre hatolunk, felfedezzük benne azt a megcsatálást nélküli folyó,

Kis kifestő

□ „A SENKI KARÁCSONYFAJÁT”, Szirmai Rezső hangjátékát Róma is leköthette rádióra és televízóra. Ez a hetedik európai főváros, melynek rádiója sugározza a magyar rádiódramát. Legutóbb Prága is jelentkezett a hangjáték forgatókönyvéért.

□ MA REGGEL magyar művészcsoport indult Jugoszláviába. Tagjai: Bilicsi Tivadár, Lehoczky Éva, Gyenes Magda, Majláth Jenő, Murányi Lili, aki a műsört konferálja és a kísérő adó Perényi Sándor zenekara. A kis társulat ma este már fellép Novi Sadban.

□ AZ ARAB KULTURA terjesztésével foglalkozó bizottság elnöke bejelentette, hogy az 1964—65-ös tanévtől kezdve, az algériai elemi iskolákban a történelmet, a földrajzot és a matematikát arab nyelven tanítják.

□ KALOCSÁN a városkép hangulatosabbá tételére a közelmúltban három új szobrot állítanak fel. Szabó István szobrászművész Kalocsai táncospár című szobra a buszmegálló melletti parkba kerül. Mikus Sándor nőalakja a szabadtéri színpad mellé állítják és Kovács Ferenc Petőfi meliszobra a költő emléktábláját váltja fel.

□ DR. TOMPA BELA, a Bács-Kiskun megyei Tanács vb-helyettese Csehszlovákiába készül, ahol egyebek között a megye mezőgazdaságáról tart majd előadást. Húszperces hangos kisfilm is magával visz majd, amelyet a kecskeméti keskenyfilmstúdió munkatársai készítettek a megye szőlő- és gyümölcsstermelő állami gazdaságaiban. A filmet cseh nyelvű kísérő szöveggel látták el.

□ DÁN IFJÚSÁGI dzsessz-együttes mutatkozik be a Budapesti Ifjúsági Parkban augusztus 3-án este: a koppenhágai Lars Aage Jessen zenekar. A műsorban fellép a Bergendi-együttes és Hardi Tamás is.

A hangszóró mellett

Falusi Lysistrate

A férfiszéledítő asszonyi funfang ősi eleme a komédiának, s helyet lelhet egy mai tsz-vígjátékban is. A Szöllősy Gyula komédiájából írt „Bikaviadal” című rádiójáték logikusan indokolta és mulatságosan ábrázolta, miért és hogyan akarta jobb belátásra bírni az eszes Hódos Juli a nem kissé öntelt tsz-elnököt, Enekes Mihályt. A heveslányi Lysistrate alakja különben érzelmileg is finoman volt motiválva.

A jó ötletből született, s néhány jó figurát is felmutató játék azonban mégsem elégíthet ki teljesen bennünket. Bár Cserés Miklós rendezése sokat tett azért, hogy elkerülje a szokványt, több szerep olyan sablonos, hogy nem tud velük mit kezdeni sem a rendező, sem a színész. Az italkedvelő Sipos Menyhért, a mord aglegénynek látszó, valójában azonban érzelmes szívű, öreg tsz-könyvelő, a pattogó modorú rendőrőrmester olyan sémák, amelyekből bohózatban is szabadulni kellene. És szabadulni kellene attól a „Bikaviadalban” is feltűnő „hínyte”-humortól, amely valójában soha nem jellemze a falut, csak egyes városiak — „göregabóros” — elképzelését a faluról.

Az ellentmondásaitól együtt is figyelemre méltó falusi komédiában az elnököt Agárdi Gábor játszotta. Kedvesen, mértéktartóan. Esztétizált a Hódos Juli szerepét alakító Töröcsik Mari is. Az igazi énjét — úgy látszik — vigjátéki szerepekben megtaláló, kitűnő fiatal színész az utóbbi évek harminc évén felüli asszonyt vitt a rádióhallgatók elé. S nemcsak ötletesen, de meggyőzően is.

(A.)

Külföldi hangversenyek

A Magyar Rádió július második felében három alkalommal is közvetít külföldi hangversenyeket. Szerdán egyenes adásban sugározzák a Petőfi-ádon — Dean Dixon vezényletével — a frankfurti rádió szimfonikus zenekarának hangversenyét. A hagyományos bécsi ünnepi hetek eseményeiről is több alkalommal ad közvetítést a rádió. Első alkalommal *I Virtuosi di Roma* kamarazenekar műsorát hallhatja a magyar közönség. Július 26-án Genfben hangzik el a svájci *Suisse Romande* zenekar hangversenye, amelyet a magyar rádió szintén közvetít.

RÁDIO ÉS TELEVÍZIO MŰSORA

Július 21. — kedd	ROSSUTH:	URH:
16.00: Hírek. — 16.10: A Jégvilág Robinsonja. Elbeszélés. — 16.32: Gluck operából. — 17.00: Táncczene. — 17.20: Munkásklub. — 17.35: Dalok. — 18.00: Hírek. — 18.15: A Lengyel Kultúra Hete. Chopin-zongoraművek. — 18.40: Könyvzenei híradó. — 19.25: A Szabó család. — 19.55: Mese. — 20.00: Esti Krónika. — 20.20: Pataky Kálmán operett-dalok énekel. — 20.40: Egy pillanat gyümölcse. Vigjáték. — 22.00: Hírek. — 22.15: Sporthírek. — 22.20: Menotti: Amélia bálba megy. Egyfelvonásos opera. — 23.20: Könyvzene. — 24.00: Hírek. — 0.10: Éjjeli zene Csajkovszkij műveiből.	19.00: Hírek. — 22.40: A jazz kedvelőinek. — 23.00: Hírek.	
Július 22. — szerda	ROSSUTH:	URH:
4.30: Hírek. — 4.35—7.59: Zene. — Közben 5.00, 6.00, 7.00: Hírek. — 8.15: Könyvzenei híradó. — 9.00: Tömörkény István: Paradé. Novella. — 9.20: Kamarazene. — 10.00: Hírek. Lapszemle. — 10.10: Moha bácsi, a törpe. — 10.30: Népi zene. — 11.00: Napirend. — 11.05: Muszorgszkij: Boris Godunov. Részlet. — 11.25: A Szabó család. — 12.00: Hírek. — 12.15: Táncczenei kották. — 13.00: Válaszolunk hallgatóinknak. — 13.15: Zenekari muzsika. — 14.00: Hírek. — 14.10: Az MRT Gyermekkorúsa énekel. — 14.25: Lányok, asszonyok... — 14.55: A Stúdió 11 játszik. — 15.20: Szeretve mind a vérpád. XXX. rész. — 15.40: Monteverdi kórusok. — 16.00: Hírek.	14.00—18.00: Azonos a Petőfi Rádió műsorával. — 18.30: Hírek. — 18.40: Händel: Ariadante. Háromfelvonásos opera. — Közben 19.52: Mai japán költők versel. — 20.07: Az operaközvetítés folytatása. — 22.04: Cigánydalok. — 22.30: Hírek.	
PETŐFI:	KEDDI MŰSOR:	
16.00: Délutáni frissítő. — 17.00: Hírek. — 17.05: Hangverseny a stúdióban. — 17.40: Munkás évek — tevékeny öregség. R riport. — 17.55: Jolanta. Gilbert operettjéből. — 18.30: Anekdoták a magyar történelemből. — 18.45: Az MRT énekkara énekel. — 19.00: Mi történt a nagyvilágban? — 19.15: Prágai Tavasz 1964. A Cseh Filharmonikusok hangversenye. — A színpadon: 19.55: József Attila verseiből. — 20.05: A hangversenyközvetítés folytatása. — 21.00: Hírek. — 21.05: Közvetítés az Egressy étteremből. — 21.55: Egy emlékeztető hangverseny. — 22.20: A muzsika öngy.	9.30: Tv-híradó (ism.). — 9.40: Kitüntetés a csodagyerekeknek. Magyarul beszélő nyugatnémet film (ism.) (10 éven felülieknek). — 11.00: Tanc és harmónia. Balettfilm-összeállítás (ism.).	

ORCHESTER MÜNCHNE? ALL STARS

NYUGATNÉMET DIXIELAND-EGYÜTTES

vendégfellépése a KÁROLYI KERTBEN
augusztus 1—2-án este 8 órakor

Jegyek válthatók az ORI központi jegypénztáránál (V., Kossuth L. u. 20.) a Corvin Áruház trafikjában, a Károlyi kert pénztáránál és az Áruhi közönségszervezőknél.